

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение массовых коммуникаций

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Профессиональная этика журналиста БЗ.Б.16

Направление подготовки: 031300.62 - Журналистика

Профиль подготовки: Средства массовой информации (национальная журналистика)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Зайни Р.Л.

Рецензент(ы):

Галияхметова А.Ф.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Гарифуллин В. З.

Протокол заседания кафедры No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института социально-философских наук и массовых коммуникаций (отделение массовых коммуникаций):

Протокол заседания УМК No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Регистрационный No 13813

Казань

2014

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Зайни Р.Л. Кафедра татарской журналистики Отделение массовых коммуникаций , zaini@yandex.ru

1. Цели освоения дисциплины

сформировать основы культуры мышления, способность к обобщению, анализу, критическому восприятию опубликованной информации;

- способствовать выработке умения применять на практике нормы информационного права и профессиональной этики журналиста;
- дать понимание закономерностей функционирования текстов в публичном пространстве, их воздействия на восприятие различных сегментов аудитории;
- обозначить наиболее конфликтные области общественных отношений, на которые воздействуют СМИ.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б3.Б.16 Профессиональный" основной образовательной программы 031300.62 Журналистика и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 3 курсе, 5 семестр.

Включена в раздел "Б3. Б.16 Цикл профессиональных дисциплин" и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на третьем курсе (5 семестр

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-13 (общекультурные компетенции)	общенаучные: способность основываться на базовых знаниях в области общегуманитарных наук (философия, культурология, история) в процессе формирования своего мировоззрения, понимать проблемы взаимоотношений общества и человека, взаимосвязь свободы и ответственности, значение нравственного и ценностного выбора, расширять свой кругозор в контексте полученного культурологического знания; умение использовать гуманитарные знания в своей социальной и профессиональной деятельности
ОК-14 (общекультурные компетенции)	способность использовать знания в области социальных и экономических наук (социология, политология, психология, социальная психология, правоведение, экономика) для понимания принципов функционирования современного общества, социальных, экономических, правовых, политических, психологических механизмов и регуляторов общественных процессов и отношений, способность анализировать социально-значимые проблемы и процессы, умение использовать полученные знания в контексте своей социальной и профессиональной деятельности

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-5 (общекультурные компетенции)	социально-личностные: понимание значения гуманистических ценностей для сохранения и развития современной цивилизации; готовность принять нравственные обязанности по отношению к окружающей природе, обществу, другим людям и самому себе, готовность руководствоваться ими в своей профессиональной деятельности
ОК-6 (общекультурные компетенции)	готовность к социальному взаимодействию на основе принятых в обществе моральных и правовых норм, уважение к человеческой личности, толерантность к другой культуре; способность руководствоваться морально-правовыми нормами в профессиональной деятельности
ОК-7 (общекультурные компетенции)	умение использовать нормативные правовые документы в своей деятельности
ПК-11 (профессиональные компетенции)	в контексте своей социальной и профессиональной деятельности (ОК-14); знание основ международного гуманитарного права, правовых норм, регулирующих функционирование СМИ в России, в том числе прав и обязанностей журналиста, авторского права
ПК-12 (профессиональные компетенции)	понимание значения этических ориентиров и регуляторов журналистской деятельности, знание основных российских и международных документов по профессиональной этике

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

российские и международные этические нормы, кодексы профессиональной этики; понимать значение этических регуляторов в журналистской деятельности.

2. должен уметь:

следовать российским и международным этическим нормам, кодексам профессиональной этики в своей повседневной практике.

3. должен владеть:

навыками этического анализа профессиональных действий журналиста.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

применять полученные знания на практике.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

применять полученные знания на практике.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

применять полученные знания на практике.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

применять полученные знания на практике.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 5 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Эхлак нәм жәмгыять. Һөнәри этика	5	1-2	2	2	0	устный опрос
2.	Тема 2. Эхлак нормаларының журналистикада тоткан урыны	5	3-6	4	4	0	контрольная работа
3.	Тема 3. Социаль жаваплылык - эхлакый категория	5	7-9	4	2	0	коллоквиум
4.	Тема 4. Бүгенге көндә һөнәри эхлак проблемалары	5	10-13	4	4	0	реферат
5.	Тема 5. Журналист тексты - Һөнәри этика объекты	5	14-16	2	4	0	эссе
	Тема . Итоговая форма контроля	5		0	0	0	зачет
	Итого			16	16	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Эхлак нәм жәмгыять. Һөнәри этика

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Әхлак һәм жәмгыять. Һөнәри этика Ижтимагый аң формасы, кешенең башкаларга мөнәсәбәтен һәм жәмгыятьтә яшәү рәвешен билгеләүче нормалар системасы буларак әхлак. Әхлакның жәмгыять тормышында үтәгән бурычлары: билгеле бер социаль системаның яшәешен тәэмин итү, жәмгыятьтә төрле төркем һәм индивидларның үзара тәэсир итешүләрен тәртипкә салу, шул жәмгыятьтә кабул ителгән үз-үзеңне тоту һәм эшчәнлек кагыйдәләрен үтәтү, теләсә кайсы эшчәнлек төренә карата бәя бирүче ролен башкару. Әхлакый нормаларның барлыкка килү сәбәпләре һәм механизмы (ситуация - бәяләү - эш-хәрәкәт - нәтижә), максатлары һәм эчтәлегә. Әхлакый нормаларның тарихи чорлар дәвамында барлыкка килгән төрләр: дворянның намус кодексы, мецан әхлагы, табиб этикасы һ.б. Мәжбүри, рөхсәт ителгән, бөхәсле әхлак нормалары. Һөнәри этика принциплары системасының өчъяклы пирамидасы: өске катта - Һөнәри бурыч, җаваплылык, намус, вөҗдан, уртада - житештерү белән бәйлә этик принциплар, аскы катта - конкрет ситуациялар белән бәйлә тыюлар яки ниятләр. Барлык кешегә дә хас әхлакый карашлар белән Һөнәри әхлак кагыйдәләренең үзара ярашуы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Профессиональ әхлакка карата фәнни караш Сораулар: 1. Әхлак һәм әхлакый мөнәсәбәтләр төшенсәсе, хезмәт әхлагы. 2. Әхлак төшенчәсе, аңа бирелгән аңлатмалар. Әхлак һәм этика төшенчәләре арасындагы бәйләнеш. "Норматив этика" төшенчәсе. 3. "Һөнәри әхлак" һәм "Һөнәри этика" арасындагы охшашлыклар һәм аерымлыklar. "Һөнәри этика"ның төп мәгънәсе. 4. Һөнәри журналист әхлагы барлыкка килү. Һөнәри әхлакый нормаларны кодификацияләү процессы. Бүгенге көн Россия һәм Татарстан журналистикасында Һөнәри әхлакый проблемалар. Әзерләнү өчен әдәбият исемлегә: Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста. М., 2003. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика: Учебник. М., 1998 (1999,2000). Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 2006. Этика: Энциклопедический словарь. М., 2001.

Тема 2. Әхлак нормаларының журналистикада тоткан урыны

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Әхлак нормаларының журналистикада тоткан урыны Журналистларның Һөнәри әхлак кагыйдәләренең барлыкка килү алшартлары. Журналистның социаль һәм Һөнәри бурычларын башкару барышында, Һөнәри этиканың көйләүче, тәртипкә салучы ролен үтәве. Аерым Һөнәри иясе һәм бер илнең гражданы буларак, төрле әхлак кагыйдәләренең бер кешедә беренчелек өчен бәрелеше. Тормыш позициясе һәм авторлык позициясе. Журналистиканың роле һәм бурычлары. Россия журналистларының Һөнәри этикасы, аларның гамәлгә керә бару тарихы. Журналист әхлагы нормаларының Һөнәргә бәйлә үзенчәлекләре, башка Һөнәрләрнең этика кагыйдәләре белән бәйлә охшаш һәм аерымлы яклары. Үзара тәртипкә салу механизмы буларак этика кодексы, декларация, хартиялар. Журналистларның үз-үзләрен тоту принципларының халыкара декларациясе. Аның төп моментлары. Россия журналистларының Һөнәри этика кодексы. Аның барлыкка килү тарихы. Кодекстагы уңышлы һәм житешсез яklar. Ижади төркемнәр яки аерым коллективлар кабул иткән әхлакый кодекслар. Россия теле-, радиожурналистлары хартиясе, Россия суд репортерлары гильдиясе декларациясе. Чит ил массакүләм мәгълүмат чаралары кабул иткән кодекслар. Журналистика этикасының халыкара принциплары.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Һөнәри этиканың журналист эшчәнлегендә тоткан урыны Сораулар: 1. Әхлакый аңның жәмгыять аңындагы урыны һәм Һөнәри аңга карата мөнәсәбәте. Хезмәт төркеменә хас Һөнәри аң белән профессионалның шәхси аңы күләмнәре чагыштырмасы. 2. Россия һәм Татарстан журналистлары арасында Һөнәри этиканың эшләү механизмы. 3. "Принцип" төшенчәсе. Журналистның Һөнәри әхлакый принциплары 4. "Принцип" һәм "нормалар". Журналистның төп Һөнәри әхлакый нормалары. 5. Журналист һәм мәгълүмат адресаты (аудитория) арасындагы Һөнәри әхлакый мөнәсәбәтләрне көйләүче нормалар. Әзерләнү өчен әдәбият исемлегә: 1) Авраамов Д.С. "Профессиональная этика журналиста. М., 2003. 2) Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 1999. 3) Ламбет Э.Б. Приверженность журналистскому долгу. Об этическом подходе в журналистской профессии. М., 1998. 4) Рих А. Хозяйственная этика. М., 1996. 5) Этика: Энциклопедический словарь. М., 2001.

Тема 3. Социаль җаваплылык - әхлакый категория

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Социаль жаваплылык - эхлакый категория Журналистикада социаль жаваплылык төшенчөсө. Аның журналист эшчәнлегендөге эчке мөгънөсө, эчтөлегө. Дәүләткә, жәмгыяткә, милләткә, халык төркөмнөрөнә, аерым бер шәхескә карата мөнәсәбәт. Ижади шәхес буларак, журналистка эш барышында төрлө факторларның тәэсир итүе, басым ясауы (баш мөхәррир авторитеты, гореф-гадәтләр, традицияләр, "көтү" психологиясе). Фактларны хис-тойгылардан һәм шәхси фикерләрдән аерып бирүдән гыйбарәт булган объективлык. Массакүләм мөгълүмат чараларын референт төркөм буларак сыйфатлау. Журналистикада теге яки бу предмет, күренеш, шәхескә карашын белдерү максатыннан кулланыла торган психологик алымнар һәм чаралар. Тәкъдим ителә торган мөгълүматны кабул итәргә этәрү ысулы. Журналистның үз фикерен укучы, тыңлаучы, тамашачыга көчлөп тагу очраklары. Конкрет материалны эзерләгәндә журналистның алдына үз максат куюы. Һөнәри жаваплылык. Кешеләр язмышы белән уйнамау, журналист авызыннан чыккан һәр сүзнең нинди нәтижәгә китерәчәген алдан күрөп эш итү. Хезмәт урынын башкаларга янау, үч алу өчен кулланмау. Мөгълүмат алу өчен генә кешеләрне алдамау. Фактларны үзгәртү, дөрөслөккә "матурлап жиберү" ялгышлары. Репортер эхлагы объекты буларак, мөгълүмат чыганаklары. Мөгълүмат чыганаklарына мөмкин кадәр азрак зыян салу принцибы. Мөгълүмат чыганаklарын Һөнәри этика нормалары күзлегеннән чыгып төркөмнөргә берләштерү. Рәсми һәм рәсми булмаган чыганаklар. Шәхси, коллектив һәм документаль чыганаklар белән эшләү үзенчәлекләре. Мөгълүмат жыюның рөхсәт ителгән һәм тыелган ысуллары. Эңгәмә уздыру этикасы. "Һөнәр алыштыру", "ялган танышу" алымнарын куллануга карата мөнәсәбәт. Эксперимент шартларында күзәтүләр алып барганда эхлакый чиклөләр. Диктофон, "яшерен камера" куллану, алар ярдәмендә табылган мөгълүматны эфирга яки матбугатка чыгаруның этик аспекты.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Социальная жаваплылык Сораулар: 1. Һөнәри позиция. Аның кешенә яшәү позициясенә аерымлыгы. Һөнәри эхлакый аң төзелеше. 2. Һөнәри бурыч, жаваплылык, аның субъектив ягы. 3. "Һөнәри жаваплылык" һәм "Һөнәри намус" категорияләре: охшашлыklар һәм аерымлыklар. 4. "Һөнәри дәрәжә" һәм "Һөнәри намус" - охшашлыklар һәм аерымлыklар. Эзерләнү өчен әдәбият исемлеге: 1) Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста. М., 2003. 2) Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика: Учебник. М., 1998 (1999,2000). 3) Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 2006. 4) Ламбет Э.Б. Приверженность журналистскому долгу. Об этическом подходе в журналистской профессии. М., 1998. 5) Рих А. Хозяйственная этика. М., 1996. 6) Этика: Энциклопедический словарь. М., 2001. 7) Понятия чести и достоинства, оскорбления и ненормативности в текстах права и средств массовой информации. М., 1997. 8) Профессиональная этика журналистов: в 2 т. Т.1: Документы и справочные материалы. М., 1999. 9) Честь, достоинство и репутация: Журналистика и юриспруденция в конфликте (результаты исследования и материалы конференции). М., 1998.

Тема 4. Бүгенге көндә Һөнәри эхлак проблемалары

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Бүгөнгө көндө һөнәри эһлак проблемалары Журналистиканың бөйсезлеге проблемасы. Дәүләт һәм журналистика, массакүләм мәғълүмат чараларын гамәлгә куючылар һәм журналистар, мәғълүмати эшчәнлекнең башка субъектлары арасындагы мөнәсәбәтләрнең хокукий яктан көйләнгән булуы. Жәмгыятьтә икътисадый, социаль һәм сәяси фикер төрлелегенең журналистиканы объектив итүгә ясаган тәэсире. Россиядә барган ижтимағый процесларның нәтижәсе буларак, журналистикада бүген урын алган эһлакый ситуация. Журналистиканы идеологик нигездә көйләп торган элеккеге кыйммәтләр һәм нормалар системасының жимерелүе. Массакүләм "сары матбугат" барлыкка килү һәм аңа ғына хас булган һөнәри этика кодексының гамәлгә керүе. Элеге кағыйдәләрнең гомумжурналистикада таралуы. Журналистикада хәбәрдарлыкның чикләре. Табу (тыелган) темалар. Массакүләм мәғълүмат чараларын цензура астына алуның уңай һәм тискәре яклары. Цензураның эһлакый әһәмияте. Материал героеның, персонажның эчке тормышына һәм дөнъясына "бөрөп керүнең" чикләре. Бүгөнгө жәмгыятьтә, массакүләм мәғълүмат чаралары базарында скандаллар һәм популярлык. Расланмаган, дәлилләнмәгән мәғълүматларны тикшермичә генә аудиториягә ирештерү проблемасы. "Заказ буенча" материаллар әзерләү. "Яшерен реклама" һәм рухи кыйммәтләр нормаларының үзара кисешүе. Редакция коллективы һәм хезмәт урыны этикасы кағыйдәләре. Журналистар бергәлеге: чынбарлык яки уйдырмамы? Журналистар арасында көндөшлек. Карьера, танылуға омтылу шартларында үзара этика нормаларын үтә. һөнәргә тап төшермәү мәсәләсе. Плагиатлык. "Ачык чыганаclar"дан файдаланганда, авторлык хокукларын саклау проблемасы. Журналист һәм хакимият органнары арасындагы этик чикләр. Сайлау алды компанияләрен яктыртуға эһлакый караш. Журналист һөнәренең сәясәт өлкәсе белән кисешү нокталары.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Бүгөнгө көн журналистикасында очрый торган эһлакый проблемалар. Сораулар: 1. Анонимлык белән бөйлә һөнәри проблемалар. Мәғълүматның конфиденциальлеге, мәғълүмат чыганагының анонимлыгы, журналистның анонимлыгы төшенчәләре. 2. Журналист һәм мәғълүмат чыганагы арасындагы үзара килешү вариантлары. 3. Сакланырга тиешле серләр. 4. Яшерен видео-, аудиоязмалар ясау, куркыту, маскарад, һөнәр алыштыру алымнарын куллануның уңай һәм тискәре яклары. 5. Интервью өчен түләүнең этик аспектары Әзерләнү өчен сораулар: 1) Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста. М., 2003. 2) Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 2006. 3) Понятия чести и достоинства, оскорбления и ненормативности в текстах права и средств массовой информации. М., 1997. 4) Профессиональная этика журналистов: в 2 т. Т.1: Документы и справочные материалы. М., 1999. 5) Честь, достоинство и репутация: Журналистика и юриспруденция в конфликте (результаты исследования и материалы конференции). - М., 1998.

Тема 5. Журналист тексты - һөнәри этика объекты

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Журналист тексты - һөнәри этика объекты. Журналист өчен текст төзү вақытында үтәлергә тиешле таләпләр: - Чынбарлыкны өйрәнү вақытында табылган барлык мәғълүмат, фикер, бәя бирүләрнең барысын да исәпкә алу, берсен дә төшереп калдырмау. - Күренеш яки проблема турындагы төрле карашларны, фикер каршылыгын бирү. - Фактлар турында хәбәр иткәндә, материалда башка кешеләрнең фикерләрен китергәндә, журналистның нейтраль мөнәсәбәт саклавы. - Үз фикерләрен һәм бәясен биргән очракта, журналистның аларны дәлилләве. Журналист тексты - һөнәри этика объекты. Журналист өчен текст төзү вақытында үтәлергә тиешле таләпләр: - Чынбарлыкны өйрәнү вақытында табылган барлык мәғълүмат, фикер, бәя бирүләрнең барысын да исәпкә алу, берсен дә төшереп калдырмау. - Күренеш яки проблема турындагы төрле карашларны, фикер каршылыгын бирү. - Фактлар турында хәбәр иткәндә, материалда башка кешеләрнең фикерләрен китергәндә, журналистның нейтраль мөнәсәбәт саклавы. - Үз фикерләрен һәм бәясен биргән очракта, журналистның аларны дәлилләве.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Һөнәри әхлак объекты буларак журналист тексты Сораулар: 1. Журналист белән мәгълүмат чыганагы арасындагы һөнәри әхлак мөнәсәбәтләрен көйләү нормалары. 2. Журналист белән язма герое арасындагы һөнәри әхлак мөнәсәбәтләрен көйләү нормалары. 3. "Автор" төшенчәсе. Журналист һәм автор арасындагы мөнәсәбәтләрне көйләү. 4. Һөнәри этика һәм хезмәт этикасы. Редакциядә әхлакый климат. 5. Журналист һәм хакимият арасындагы һөнәри әхлакый мөнәсәбәтләр. Эзерләнү өчен әдәбият исемлеге: 1) Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста. М., 2003. 2) Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика: Учебник. М., 1998 (1999,2000). 3) Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 2006. 4) Рих А. Хозяйственная этика. М., 1996. 5) Этика: Энциклопедический словарь. М., 2001. 6) Понятия чести и достоинства, оскорбления и ненормативности в текстах права и средств массовой информации. М., 1997. 7) Профессиональная этика журналистов: в 2 т. Т.1: Документы и справочные материалы. М., 1999. 8) Честь, достоинство и репутация: Журналистика и юриспруденция в конфликте (результаты исследования и материалы конференции). М., 1998. 10) Союз журналистов России. Кодекс профессиональной этики российского журналиста. // Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. \http:\internews.ras.ru\books\ethics\26. html 11) Союз журналистов СССР. Кодекс профессиональной этики журналиста. \http:\internews.ras.ru\books\ethics\27. html 12) Хартия телерадиовещателей \ Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Әхлак һәм жәмгыять. Һөнәри этика	5	1-2	подготовка к устному опросу	10	устный опрос
2.	Тема 2. Әхлак нормаларының журналистикада тоткан урыны	5	3-6	подготовка к контрольной работе	10	контрольная работа
3.	Тема 3. Социаль жаваплылык - әхлакый категория	5	7-9	подготовка к коллоквиуму	10	коллоквиум
4.	Тема 4. Бүгенге көндә Һөнәри әхлак проблемалары	5	10-13	подготовка к реферату	20	реферат
5.	Тема 5. Журналист тексты - Һөнәри этика объекты	5	14-16	подготовка к эссе	26	эссе
	Итого				76	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Предусмотрено использование в учебном процессе активных и интерактивных форм проведения занятий, таких как разбор конкретных ситуаций, встречи с представителями СМИ.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Әхлак һәм жәмгыять. Һөнәри этика

устный опрос , примерные вопросы:

Сорауларга жавап бирегез: 1. Әхлаклы кеше дип кемне атыйлар? 2. Нәрсә ул әхлак? 3. Әхлакның жәмгыять тормышында үтөгән бурычлары нинди? 4. Әхлакый нормаларның барлыкка килү сәбәпләре һәм механизмы нәрсәдән гыйбарәт? 5. Барлык кешегә дә хас әхлакый карашлар белән һөнәри әхлак кагыйдәләрененң үзара ярашуы турында нәрсәләр өйтә аласыз?

Тема 2. Әхлак нормаларының журналистикада тоткан урыны

контрольная работа , примерные вопросы:

Контроль эш өчен сораулар: 1. Әхлак нормаларының журналистикада тоткан урыны. 2. Журналистларның һөнәри әхлак кагыйдәләрененң барлыкка килү алшартлары. 3. Россия журналистларының һөнәри этикасы, аларның гамәлгә керә бару тарихы. 4. Үзара тәртипкә салу механизмы буларак этика кодексы, декларация, хартияләр. 5. Журналистика этикасының халыкара принциплары. Әзерләнү өчен әдәбият исемлеге: 1. Авраамов Д.С.

Профессиональная этика журналиста. М., 2003. 2. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 1999. 3. Ламбет Э.Б. Приверженность журналистскому долгу. Об этическом подходе в журналистской профессии. М., 1998. 4. Рих А. Хозяйственная этика. М., 1996. 5. Этика: Энциклопедический словарь. М., 2001.

Тема 3. Социаль жаваплылык - әхлакый категория

коллоквиум , примерные вопросы:

Әзерләнү өчен сораулар: 1. Журналист өчен текст төзү вакытында үтәлергә тиешле таләпләр. 2. Әлеге таләпләрне үтәү шартлары. Әзерләнү өчен әдәбият исемлеге: 1. Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста. М., 2003. 2. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика: Учебник. М., 1998 (1999,2000). 3. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. М., 2006. 4. Рих А. Хозяйственная этика. М., 1996. 5. Этика: Энциклопедический словарь. М., 2001. 6. Понятия чести и достоинства, оскорбления и ненормативности в текстах права и средств массовой информации. М., 1997. 7. Профессиональная этика журналистов: в 2 т. Т.1: Документы и справочные материалы. М., 1999. 8. Честь, достоинство и репутация: Журналистика и юриспруденция в конфликте (результаты исследования и материалы конференции). М., 1998. 9. Союз журналистов России. Кодекс профессиональной этики российского журналиста. // Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста. <http://internews.ras.ru/books/ethics/26.html> 10. Союз журналистов СССР. Кодекс профессиональной этики журналиста. <http://internews.ras.ru/books/ethics/27.html> 11. Хартия телерадиовещателей // Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста.

Тема 4. Бүгенге көндә һөнәри әхлак проблемалары

реферат , примерные темы:

Реферат өчен якынча темалар исемлеге: 1. Журналистларның үз "Гиппократ анты" була аламы? 2. Журналистны бүген барысы да тәнкыйтьли. 3. Журналистны һөнәри этика кагыйдәләренә кем өйрәтәр? 4. Этика һәм бизнес. 5. Карьера һәм этика. 6. Сайлаулар вакытында журналист кем ягында булырга тиеш? 7. Интернет һәм журналист этикасы. 8. Папарацци һәм һөнәри этика. 9. Яшерен реклама һәм журналист этикасы. 10. Журналист геройларының шәхси тормышын фаш итәргә хаклымы? 11. Тавыш-гауга яратучы басмалар һөнәри этика нормалары белән килешәме? 12. Жинаять корбаннары һәм массакуләм мөгълүмат чаралары. 13. Атаклы кешеләр һәм массакуләм мөгълүмат чаралары арасындагы кискен мөнәсәбәтләр. 14. Укучы алдында жаваплылык хисе. 15. Сүз кешене үтерә дә, терелтә дә... 16. Мөгълүмат чыганагын сер итеп саклау. 17. Һөнәри этика кодекслары: охшаш һәм аерымлы яклары. 18. Газета (журнал, радио-, телеканал) ялган мөгълүмат таратты. Хатаны ничек төзәтергә? 19. Тәҗрибә һөнәри этикага өйрәтәме? 20. "Һөнәр алмашу" ысулының һөнәри этикага ни катнашы бар? 21. Диктофон куллану һәрвакытта да әхлакка туры киләме? 22. Үз хаталарыңны тану һәрвакытта да кыен. 23. Сенсация артыннан кууның уңай һәм тискәре яклары. 24. Тәрҗемәче һәм авторлык мәсьәләсе.

Тема 5. Журналист тексти - һөнәри этика объекты

эссе , примерные темы:

"Минем хәзерге һәм булачак ижатымда журналист әхлагының әһәмияте" темасына эссе язарга.

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к зачету:

Зачет өчен якынча сораулар исемлеге:

1. Журналистларның үз "Гиппократ анты" була аламы?
2. Журналистны бүген барысы да тәнкыйтлы.
3. Журналистны һөнәри этика кагыйдәләренә кем өйрәтер?
4. Этика һәм бизнес.
5. Карьера һәм этика.
6. Сайлаулар вакытында журналист кем ягында булырга тиеш?
7. Интернет һәм журналист этикасы.
8. Папарацци һәм һөнәри этика.
9. Яшерен реклама һәм журналист этикасы.
10. Журналист геройларының шәхси тормышын фаш итәргә хаклымы?
11. Тавыш-гауга яратучы басмалар һөнәри этика нормалары белән килешәме?
12. Жинаять корбаннары һәм массакүләм мәгълүмат чаралары.
13. Атаклы кешеләр һәм массакүләм мәгълүмат чаралары арасындагы кискен мөнәсәбәتلәр.
14. Укучы алдында җаваплылык хисе.
15. Сүз кешене үтерә дә, терелтә дә...
16. Мәгълүмат чыганагын сер итеп саклау.
17. һөнәри этика кодекслары: охшаш һәм аерымлы яклары.
18. Газета (журнал, радио-, телеканал) ялган мәгълүмат таратты. Хатаны ничек төзәтергә?
19. Тәҗрибә һөнәри этикага өйрәтәме?
20. "Һөнәр алмашу" ысулының һөнәри этикага ни катнашы бар?
21. Диктофон куллану һәрвакытта да әхлакка туры киләме?
22. Үз хаталарыңны тану һәрвакытта да кыен.
23. Сенсация артыннан кууның уңай һәм тискәре яклары.
24. Тәрҗемәче һәм авторлык мәсьәләсе.

7.1. Основная литература:

Лазутина, Галина Викторовна. Профессиональная этика журналиста: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. "Журналистика" / Г.В. Лазутина.-2-е изд., перераб. и доп..-Москва: Аспект Пресс, 2006. ?239, [1] с.: схемы; 22.-Библиогр. в примеч.: с. 200-208 и на с. 238.-ISBN 5-7567-0384-5, 3000.

Основы этических знаний: Учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по филос. спец. / В.П. Клычков, М.Н. Росенко, А.М. Склорова и др.; Отв. ред. М.Н. Росенко.-2-е изд., испр. и доп..-СПб.: Лань, 2002.?223с.-ISBN 5-8114-0397-6.

7.2. Дополнительная литература:

Авраамов, Дмитрий Сергеевич. Профессиональная этика журналиста: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и спец. "Журналистика" / Д. С. Авраамов.-[2-е изд., испр. и доп.].-Москва: Изд-во Моск. ун-та, 2003.-271 с.; 22.-На 4-й с. обл. авт.: Д.С. Авраамов, д.филос.н., проф., засл. работник культуры РФ.-Библиогр. в подстроч. примеч..-ISBN 5-211-04706-0, 3000.

Основы этических знаний: Учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по филос. спец. / В.П. Клычков, М.Н. Росенко, А.М. Склорова и др.; Отв. ред. М.Н. Росенко.?2-е изд., испр. и доп..-СПб.: Лань, 2002.-223с.-ISBN 5-8114-0397-6.

7.3. Интернет-ресурсы:

Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста -

<http://journalist.by/elektronnaya-biblioteka/skachat-avraamov-d-s-professionalnaya-etika-zhurnalista-djvu.htm>

Библиотека Центра экстремальной журналистики - <http://www.library.cjes.ru>

Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста: Учебное пособие -

http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Gurn/Lazut/index.php

Профессиональная этика журналиста -

http://lbooktoday.com/book_378_glava_51_10.1.2_Cut_and_Paste.html

Союз журналистов России - <http://www.ruj.ru>

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Профессиональная этика журналиста" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "КнигаФонд", доступ к которой предоставлен студентам. Электронно-библиотечная система "КнигаФонд" реализует легальное хранение, распространение и защиту цифрового контента учебно-методической литературы для вузов с условием обязательного соблюдения авторских и смежных прав. КнигаФонд обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям новых ФГОС ВПО.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 031300.62 "Журналистика" и профилю подготовки Средства массовой информации (национальная журналистика) .

Автор(ы):

Зайни Р.Л. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Галияхметова А.Ф. _____

"__" _____ 201__ г.